

WOLVENBELEID FAALT VOOR MENS EN VEE

Actieplan wolf | SGP

SGP

Actieplan wolf

De SGP maakt zich al jaren grote zorgen over de - mogelijk nu al meer dan honderd - wolven in ons dichtbevolkte land. Het is hoog tijd voor een stevigere aanpak met meer lef. Cruciaal is dat wolven niet gaan wennen aan mensen en aan vee. Daarvoor moet alles uit de kast worden getrokken en tot actie worden overgegaan.

Probleemschets

- De aanvallen op vee nemen toe nu er steeds meer wolven komen.
2023: ongeveer 1.500 dode schapen, kalveren en pony's
2024: ongeveer 2.500 dode dieren, waaronder ook enkele alpaca's.
Wolven zijn intelligente dieren en hebben laten zien dat ze ook over wolfwerende rasters heen kunnen komen.
- Wolven schrikken steeds minder van menselijke aanwezigheid. Er zijn – tegen de verwachting van experts in – zelfs incidenten waarbij mensen door wolven benaderd worden (kind aangevallen in De Treek, omsingelde scholier). Er is op de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe al geadviseerd om kinderen/scholieren niet meer alleen door het buitengebied te laten gaan. Het gevoel van onveiligheid neemt sterk toe.
- De wolf snuffelt aan de mens en we laten het toe... Terwijl het de op een na hoogste tree op de escalatieladder van wolvengedragsdeskundigen is. De wolf mag onder geen beding zijn schuwheid verliezen. Dit zien we nu wel gebeuren.

Knelpunten en overwegingen

- Het beschermingskader van de Habitatrichtlijn is stringent en wordt door de rechter ook strikt geïnterpreteerd. Met dank aan onze Europarlementariër Bert-Jan Ruissen is de beschermingsstatus onder het Bern-verdrag onlangs verlaagd¹. De Habitatrichtlijn moet snel hierop aangepast worden. Maar daar kunnen we niet op wachten. We moeten erop voorsorteren.
- Artikel 16 van de Habitatrichtlijn biedt ruimte voor uitzonderingen op het strikte soortenbeschermingsregime.
Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en op voorwaarde dat de afwijking geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, mogen de lidstaten afwijken van het bepaalde in de artikelen 12, 13, 14 en 15, letters a) en b): (...)
b) ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom;
c) in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten; (...)
Dat geeft, mits goed onderbouwd, ruimte voor beheermaatregelen. In Nederland is de mogelijkheid voor het geven van dergelijke ontheffingen belegd bij provincies.
- Er is onduidelijkheid over de (gewenste) bijdrage van Nederland aan een gunstige staat van instandhouding van de wolf. Dit zal op korte termijn vastgesteld worden.

---

¹ Het duurt nog drie maanden voor dit besluit definitief is. Lidstaten kunnen nog bezwaren indienen.

Daarnaast moet worden laten zien dat beheermaatregelen richting individuele wolven – gelet op onder meer de populatieontwikkeling - het bereiken van een gunstige staat van instandhouding niet in de weg staan.

- Je mag de staat van instandhouding bekijken op het niveau van het natuurlijke verspreidingsgebied/populativeniveau. Dan moet je ook kijken naar de grote aantallen wolven in Duitsland en andere Europese landen. De wolf trekt zich van landsgrenzen niks aan, dan moet je dat in het beleid ook niet doen.
- Centrale registratie van incidenten met mensen ontbreekt. Dat is wel nodig om ingrijpen op basis van artikel 16 Habitatrichtlijn te onderbouwen.
- De wolvenpopulatie in Nederland groeit sneller dan je op grond van modellen zou verwachten. Toch wordt de sterke groei van de wolvenpopulatie niet gemunt voor beheermaatregelen.
- Als een wolvenpaar een rustgebied heeft uitgekozen, zal ze deze niet zomaar verlaten. Als de wildstand achteruit gaat, zal de wolf zich eerder richten op andere prooidieren, zoals vee of huisdieren, dan dat ze het territorium verlaat.
- Zweden heeft ruim één wolf per duizend vierkante kilometer, Frankrijk twee, dichtbevolkt Nederland zit inmiddels ook op twee. En als je het om gaat rekenen naar het aantal wolven per vierkante kilometer bosgebied, scoort Nederland nog veel hoger. Frankrijk en Zweden nemen ruimte om wolven af te schieten. Vanuit het oogpunt van rechtsgelijkheid zou Nederland ook meer ruimte moeten hebben voor afschot.

SGP actiepunten

- Belangrijk uitgangspunt voor het beleid moet zijn dat vee beschermd moet worden tegen aanvallen van wolven, zoals David zijn kudde beschermde tegen leeuwen en beren, en dat de wolf ten allen tijde schuw blijft voor mensen.
- Vaststellen van gebieden/regio's waar gelet op de wildstand en de aanwezigheid van mensen en vee geen duurzame plaats is voor de wolf (groot deel van Nederland).
- Er komt vanaf begin 2025 een Landelijk Informatiepunt Wolf. Hier moet ook een meldpunt opengesteld worden voor registratie van incidenten tussen wolven en mensen, incl. analyse daarvan.
- Er komt in de loop van 2025 een landelijk deskundigenteam wolf. Belangrijk dat ook wolvengedragsdeskundigen hier deel van uitmaken, en niet alleen ecologen.
- Onderbouwen dat beheermaatregelen, zoals brede inzet van verjagingsinstrumenten en gerichte toepassing van afschot richting individuele probleemwolven, een gunstige staat van instandhouding van de wolf niet in de weg staan.
- Samen met wolvengedragsdeskundigen en provincies als de wiedeweerga een landelijke vrijstelling/onderbouwing opstellen voor inzet van verjagingsinstrumenten.
- Sneller inzetten van de noodbevelsbevoegdheid of ontheffingen om probleemwolven te bejagen.
- De staatssecretaris heeft concept-definities voorgesteld voor probleemsituaties waarbij wolven afgeschrikt en verjaagd mogen worden en voor probleemwolven die afgeschoten mogen worden. Bij probleemsituaties gaat het om het herhaaldelijk benaderen van mensen en doden van honden. De SGP wil dat hier eerder opgetreden wordt. Ook bij het herhaaldelijk benaderen van vee. Ook bij een keer in plaats van herhaald benaderen van mensen.

- Voorkomen dat boeren helemaal kunnen fluiten naar schadevergoedingen als ze geen wolfwerende rasters hebben gezet. Voorkomen dat er een generieke verplichting komt voor het plaatsen van wolfwerende rasters. Het is gewoon niet altijd werkbaar.

SGP